

ประจำวันที 23-29 สิงหาคม 2560

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยคาดว่าราคาข้าวขาวปีนี้มีโอกาสปรับสูงกว่าตันละ 400 ดอลลาร์สหรัฐ

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกสมาคมกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยว่า การเร่งระบายสต็อกข้าวในโครงการรับจำนำในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ราคาข้าวไทยปรับตัวดีขึ้น และคาดว่าช่วงที่เหลือของปีมีโอกาสปรับมาอยู่ที่ 400-450 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งในปัจจุบัน ราคาข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์เพื่อการส่งออก (เอฟโอบี) อยู่ที่ตันละ 392 ดอลลาร์สหรัฐ สำหรับราคาข้าวขณะนี้ยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ ในระดับใกล้เคียงคู่แข่งทั้งเวียดนาม อินเดีย และปากีสถาน

ด้านกรมการค้าต่างประเทศ รายงานว่า ตั้งแต่ปี 2557 มีการระบายข้าวแล้วกว่า 17 ล้านตัน จาก 18 ล้านตัน ขณะนี้เหลือข้าวในสต็อกประมาณ 7 แสนตัน และเดือนนี้จะนำข้าวเกรดซีที่คนและสัตว์ไม่สามารถบริโภคได้อีก 5 แสนตัน มาเปิดประมูลสู่ภาคอุตสาหกรรม ขณะที่การส่งออก 7 เดือนแรกของปี ส่งออกแล้วกว่า 6.4 ล้านตัน มูลค่า 95,170 ล้านบาท โดยปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5 ขณะที่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.7 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2559 และคาดว่า การส่งออกทั้งปีจะอยู่ที่ 10 ล้านตัน

ที่มา ไทยพีบีเอส

ส่งออกข้าว ไทยเหนือ! ไร้ออร์เดอร์ลือตใหญ่

นายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ นายกิตติมศักดิ์สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย เปิดเผยกับ “ฐานเศรษฐกิจ” ถึงสถานการณ์ส่งออกข้าวในช่วงนี้ว่าค่อนข้างเหนือในการทำตลาดเพราะไม่มีคำสั่งซื้อลือตใหญ่เข้ามา ประกอบกับราคาข้าวส่งออกของไทยลดลง จากก่อนหน้านี้ข้าวขาว 5% ราคาเอฟโอบีอยู่ที่ 440-450 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ล่าสุดเหลือ 390 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน สาเหตุส่วนหนึ่งจากผลผลิตข้าวนาปรังที่ทยอยออกสู่ตลาดช่วงนี้เริ่มมีมาก คาดจะมีผลผลิตรวมประมาณ 5 ล้านตันข้าวเปลือก หรือคิดเป็น 3 ล้านตันข้าวสาร แต่ผู้ค้าขายข้าวไม่ได้ มีผลให้ราคาข้าวลดลง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยลบจากยังไม่มีคำสั่งซื้อหรือออร์เดอร์ลือตใหญ่ๆ เข้ามาช่วยกระตุ้นราคา รวมทั้งประเทศคู่แข่งขันได้ลดราคาข้าวลงอีก เช่น ราคาข้าวขาว 5% ของปากีสถานที่กำลังมีผลผลิตฤดูกาลใหม่ออกมาได้ลดราคาขายเหลือเพียง 360 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่ข้าวอินเดียราคาใกล้เคียงกับไทย

ส่วนคำสั่งซื้อจากตลาดอิรักและตลาดอิหร่านขณะนี้ยังไม่มีความคืบหน้า โดยในส่วนของอิหร่าน แม้ว่าจะมีการซื้อขายระหว่างเอกชนกับเอกชนไปบ้างแล้ว แต่มีปัญหาว่าผู้ส่งออกบางรายยังไม่ได้รับเงินหรือมีการเคลมสินค้ากันเกิดขึ้น จึงทำให้ออร์เดอร์ใหม่ๆ ยังไม่เกิดขึ้น ส่วนตลาดอิรักแม้ว่าจะมีการเปิดประมูลไปแม้ว่าไทยจะเสนอราคาต่ำสุดแต่อิรักก็ยังไม่ซื้อข้าวไทย ซึ่งไม่ทราบว่าจะติดขัดปัญหาอะไร ส่วนบังกลาเทศที่มีการเปิดประมูลข้าวหนึ่งแบบรัฐต่อรัฐ (จีทูจี) นั้น ยังไม่ตกลงในเรื่องของราคา โดยไทยเสนอที่ 495 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ในขณะที่ราคาประมูลทั่วไปอยู่ที่ 420 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ซึ่งห่างกันถึง 70 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ขณะที่บังกลาเทศเปิดประมูล 2 แบบคือแบบจีทูจีและแบบทั่วไป ทำให้ผู้ซื้อ มองว่าราคาจีทูจีกับราคาประมูล ทั่วไปห่างกันเกินไป ทั้งนี้ราคาที่บังกลาเทศต้องการอยู่ที่ 460 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน

ที่มา หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

API โพรโมตสินค้านวัตกรรม! เตรียมจัดงาน “Rice Inno Parade” นำสินค้าทำจากข้าวแสดงและจำหน่าย 1-3 ก.ย.นี้ ที่เซ็นทรัลบางนา

นางดวงพร รอดพยาธิ์ อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเปิดเผยว่า สถาบันส่งเสริมสินค้าเกษตรนวัตกรรม (API) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกรมฯ ได้กำหนดจัดงาน “Rice Inno Parade” ณ ลานกิจกรรม ชั้น 1 ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาบางนา ระหว่างวันที่ 1-3 ก.ย.2560 โดยนำผลิตภัณฑ์ที่ทำจากข้าว มาจัดแสดงและจำหน่ายให้กับประชาชน ทั้งผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์ความงาม ซึ่งถือเป็นการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคได้รับรู้และมีความต้องการสินค้านวัตกรรมจากข้าวเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ ในการจัดงาน ได้แบ่งออกเป็น 3 โซน ได้แก่ โซนสินค้าอาหาร เช่น กาแฟสำเร็จรูปจากข้าว ไอศกรีมข้าวไรซ์เบอร์รี่ ซาลาเปาจากข้าว 6 สายพันธุ์ เป็นต้น โซนสินค้าเพื่อสุขภาพ เช่น จมูกข้าวขงต้ม น้ำมันรำข้าว และอาหารเสริมจากข้าว เป็นต้น และโซนสินค้าความงาม เช่น เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์บำรุงผิว และผลิตภัณฑ์สปาจากข้าว เป็นต้น

“กรมฯ ขอเชิญชวนประชาชนทั่วไปเข้าชมและเลือกซื้อสินค้าเกษตรนวัตกรรมข้าวไทยภายในงานดังกล่าว ซึ่งนอกจากท่านจะได้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากข้าวไทยที่มีคุณภาพดีในราคาที่เหมาะสมแล้ว ยังจะได้เห็นศักยภาพของข้าวไทยว่าสามารถนำมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้อีกมากมาย” นางดวงพรกล่าว

นางดวงพรกล่าวว่า กรมฯ มีแผนที่จะจัดงานเพื่อสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสินค้าเกษตรนวัตกรรม สามารถนำสินค้าไปวางจำหน่ายสถานที่ต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น โดยหลังจากเปิดตัวจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าแล้ว จะผลักดันให้มีการนำไปจำหน่ายในห้างสรรพสินค้าชั้นนำทั่วประเทศ และในสนามบินสุวรรณภูมิ รวมถึงจะนำผู้ประกอบการเดินทางไปเจรจาธุรกิจในตลาดต่างประเทศด้วย เพื่อเพิ่มโอกาสในการส่งออก

ที่มา Commerce News Agency

รมช.เกษตร ลงพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษเพื่อตรวจเยี่ยมและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายข้าวอินทรีย์และข้าว GAP

น.ส.ชุติมา บุญยประภัศร รมช.เกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยภายหลังลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) และโครงการเชื่อมโยงการตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร ว่า ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมแปลงนาอินทรีย์กลุ่มข้าวอินทรีย์บ้านโนนสำโรง หมู่ 7 ต.กล้วยกว้าง อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ ซึ่งได้มีคณะผู้ตรวจประเมินจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุโขทัย กรมการข้าว เข้ามาดำเนินการตรวจประเมินแปลงดังกล่าว มีสมาชิกเข้ารับการตรวจประเมิน 39 ราย พื้นที่ 239 ไร่ ต่อมาได้ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของศูนย์วิจัยพืชสวน จ.ศรีสะเกษ นอกจากนี้ ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมเกษตรกรนาแปลงใหญ่ ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายบ้านยาง ต.น้ำคำ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ มีเกษตรกรสมาชิก 428 ราย พื้นที่ 3,549 ไร่

อย่างไรก็ตาม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เร่งผลักดันให้ทั้ง 3 โครงการสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวนี้เกิดเห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างเร่งด่วนเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความมั่นคงในอนาคต โดยในปี 2560 โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ มีพื้นที่ดำเนินการใน 54 จังหวัดทั่วประเทศ รวมพื้นที่ 308,103.98 ไร่ เกษตรกร 1,242 กลุ่ม 28,479 ราย โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาแปลงใหญ่) มีเกษตรกรเข้า

รวมทั้งสิ้น 55,050 ราย พื้นที่ 750,448 ไร่ รวม 748 แปลง และโครงการเชื่อมโยงการตลาดข้าวอินทรีย์และข้าว GAP ครบวงจร ขณะนี้มีการทำบันทึกความตกลงร่วมกัน (MOU) ระหว่างเกษตรกรในโครงการนาแปลงใหญ่กับโรงสี และวิสาหกิจชุมชน จาก 56 จังหวัด 537 ราย แล้ว โดยมีความต้องการข้าวมากกว่า 8.8 ล้านตัน โดยในส่วนของข้าวมาตรฐาน GAP จากนาแปลงใหญ่ มีการเชื่อมโยงตลาดแล้ว เกษตรกร 30 กลุ่ม พื้นที่ 18,829 ไร่ และข้าวอินทรีย์เชื่อมโยงตลาดแล้ว 66 กลุ่ม พื้นที่ 7,457 ไร่

สำหรับการดำเนินการในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ จำนวน 13 อำเภอ 37 กลุ่ม 919 ราย พื้นที่ 10,876.86 ไร่ โครงการนาแปลงใหญ่ จำนวน 5,382 ราย พื้นที่ 70,300 ไร่ รวม 22 แปลง และโครงการเชื่อมโยงซึ่งมีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ 28 ราย โดยจับคู่กับกลุ่มเกษตรกร 64 กลุ่ม จำนวน 147,656 ไร่ จัดทำ MOU แล้ว มีการประมาณการรับซื้อข้าวอินทรีย์และข้าว GAP จำนวน 8,291 ตัน ซึ่งเป็นข้าวจากนาแปลงใหญ่มาตรฐาน GAP จำนวน 7 กลุ่ม

“ขณะนี้กระทรวงเกษตรฯ โดยกรมการข้าว กำลังเร่งตรวจประเมินแปลงนาที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ ในระหว่างวันที่ 25 – 29 สิงหาคม 2560 ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ อ.ห้วยทับทัน โนนคูณ ยางชุมน้อย อุทุมพรพิสัย และ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ จำนวน 17 แปลง ซึ่งคณะผู้ตรวจประเมินของกรมการข้าว จะตรวจตามหลักเกณฑ์การตรวจประเมิน 5 ข้อกำหนด ได้แก่ พื้นที่ปลูก แหล่งน้ำ การจัดการดินและปุ๋ย การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การบันทึกและจัดเก็บข้อมูล ส่วนโครงการนาแปลงใหญ่นั้นกรมการข้าวได้ส่งเสริมการลดต้นทุน ด้วยการสนับสนุนให้ใช้เมล็ดพันธุ์ดี และให้ยืมเครื่องหยอดข้าว รวมทั้งร่วมกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้การส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการศัตรูพืชด้วยสารชีวภัณฑ์ สนับสนุนการรวมกลุ่ม และตรวจรับรองมาตรฐาน GAP” น.ส.ชุตินา กล่ำ ทั้มา สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ)

ป.ป.ช.เตรียมข้อมูลความผิดทุจริตขายข้าวจีทูจีล็อต 2 อีก 8 สัญญา

ผู้สื่อข่าวรายงานจากกระทรวงพาณิชย์ว่า ขณะนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้ตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว กรณีการทุจริตการขายข้าวในรูปแบบรัฐต่อรัฐ (จีทูจี) ล็อตที่ 2 อีก 8 สัญญา ปริมาณ 14 ล้านตัน ที่กระทรวงพาณิชย์ได้ขายข้าวสารในสต็อกรัฐบาลให้กับรัฐวิสาหกิจของจีน แต่ไม่ใช่บริษัทที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลกลางของจีนให้ทำสัญญาซื้อขายกับไทย

ทั้งนี้ หลังจากที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้อ่านคำพิพากษาและตัดสินจำคุก นายบุญทรง เตริยาภิรมย์ อดีต รมว.พาณิชย์ และพวกรวม 28 ราย ซึ่งมีทั้งนักการเมือง ข้าราชการ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตข้าวจีทูจีล็อตแรกรวม 4 สัญญา ปริมาณ 6.2 ล้านตัน ไปแล้วเมื่อวันที่ 25 ส.ค.ที่ผ่านมา

ขณะเดียวกัน ป.ป.ช.ได้ตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้วเช่นกัน กรณีการทุจริตขายมันสำปะหลังแบบจีทูจีของกระทรวงพาณิชย์ในช่วงที่ผ่านมาอีกเช่นกัน ซึ่งพบว่า มีการทุจริตเหมือนกับการขายข้าวจีทูจี โดยได้ทำสัญญาซื้อขายมันจำนวน 7 สัญญา ปริมาณ 4.79 ล้านตัน โดยบริษัทจากจีนไม่ใช่บริษัทที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลกลางอีกเช่นกัน และหากมีการชี้มูลความผิดจริง บุคคลที่เกี่ยวข้องจะเป็นคนกลุ่มเดียวกับการขายข้าวจีทูจี และน่าจะมีข้าราชการและภาคเอกชนรายใหม่เพิ่มเข้ามาอีก คาดว่าทั้ง 2 กรณี ป.ป.ช.น่าจะชี้มูลความผิดบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ภายในปีนี้

สำหรับการตรวจสอบการขายข้าวจีทูจีลอต 2 นั้น นอกจากผู้ที่เกี่ยวข้องน่าจะเป็นกลุ่มบุคคลเดิม ที่ถูกศาลฎีกา ได้ตัดสินจำคุกไปแล้ว คาดว่าน่าจะมีบุคคลอื่นเพิ่มเติมอีก เช่น อดีตอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ที่รับตำแหน่งต่อจาก นายมนัส สร้อยพลอย ที่ถูกศาลฎีกา ตัดสินจำคุกไปแล้ว

นอกจากนี้ อาจมีข้าราชการกระทรวงพาณิชย์รายใหม่อีกจำนวนหนึ่ง ที่เป็นคณะกรรมการตรวจสอบความเป็นรัฐวิสาหกิจของจีน เช่น อดีตปลัดกระทรวงพาณิชย์ ข้าราชการกรมการค้าภายใน เป็นต้น โดยคนกลุ่มนี้อาจมีความผิดตามมาตรา 157 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงานละเว้น หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพราะไม่ได้ตรวจสอบความเป็นรัฐวิสาหกิจของจีนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม หาก ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดแล้ว บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด น่าจะมีความผิดตามข้อกล่าวหาเดียวกับการชี้มูลทุจริตข้าวจีทูจีลอตแรก คือ ผิดประมวลกฎหมายอาญา พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐ พ.ศ.2542 (พ.ร.บ.ฮั่ว) และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ซึ่งจะเสนอความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา โดยกรณีข้าราชการ จะพิจารณาทางวินัย และจะเสนอเรื่องไปยังคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง เพื่อพิจารณาเรียกค่าเสียหายต่อไป

สำหรับการขายข้าวจีทูจีลอต 2 ที่ได้มีการตรวจสอบพบว่าไม่มีจริง เช่น การขายให้กับบริษัท ไฮกู เหลียงเหมา ซีเรียล แอนด์ ออยล์ เทรดดิ้ง จำกัด ปริมาณ 3 ล้านตัน, บริษัท ไฮกู เหลียงหยุนไห่ ซีเรียล แอนด์ ออยล์ เทรดดิ้ง จำกัด ปริมาณ 2 ล้านตัน, บริษัท ไฮหนาน โพรวิชั่น แลนด์ รีเคลเมชั่น อินดัสเทรียล ดีเวลอปเม้นท์ ปริมาณ 4 ล้านตัน และบริษัท ไหล่หนาน แลนด์ รีเคลเมชั่น คอมเมอร์ส แอนด์ เทรด กรุป จำกัด ปริมาณ 5 ล้านตัน

โดยบริษัทเหล่านี้ไม่ได้เป็นหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลจีนให้ทำสัญญาซื้อขายกับไทย แต่เป็นการแอบอ้างการขายจีทูจี เพื่อขายข้าวให้กับภาคเอกชนของไทยที่อยู่ในกระบวนการ และไม่ได้ส่งออกข้าวไปจีนจริง

ที่มา ไทยรัฐออนไลน์

พาณิชย์ หนุนชาวนาใน จ.กาฬสินธุ์ ปลูกข้าวเหนียวเขาวงกตที่มีความต้องการสูง

นางอภิรตี ตันตราภรณ์ รมว.พาณิชย์ เปิดเผยว่า การทำตลาดข้าวเหนียวเขาวงกตกาฬสินธุ์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจนผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด หลังได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ดังนั้นจึงอยากให้เกษตรกรหันมาเพาะปลูกให้มากขึ้น

"ข้าวเหนียวเขาวงกตกำลังได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างมาก เพราะมีคุณสมบัติพิเศษที่มีความนุ่ม กลิ่นหอม ไม่ติดมือ สามารถเก็บความนุ่มไว้ได้นาน...ขณะนี้ผลผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด จึงขอเชิญชวนให้เกษตรกรในพื้นที่เพาะปลูกหันมาเพาะปลูกข้าวเหนียวเขาวงกตกาฬสินธุ์ให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้รายได้เพิ่มขึ้นด้วย" นางอภิรตี กล่าว

การผลิต "ข้าวเหนียวเขาวงกตกาฬสินธุ์" ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI) จากกรมทรัพย์สินทางปัญญากระทรวงพาณิชย์ มีพื้นที่เพาะปลูกใน 3 อำเภอได้แก่ อำเภอเขาวงกต ทั้งหมด 6 ตำบล อำเภอกุฉินารายณ์ 2 ตำบล เฉพาะตำบลนาโง และตำบลหนองห้าง ส่วนอำเภอนาคู 2 ตำบล เฉพาะตำบลนาคู และตำบลบ่อแก้ว มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผลิตข้าวเหนียวเขาวงกตกาฬสินธุ์จำนวน 427 ราย มีพื้นที่การผลิตจำนวน 4,006 ไร่ ผลผลิต 1,644 ตัน/ปี (ผลผลิตเฉลี่ย 410 กก./ไร่) ในขณะที่มีพื้นที่ปลูกข้าวเหนียวที่ขึ้นทะเบียนไว้ในเขต GI ประมาณ 54,000 ไร่ แต่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการผลิตข้าวเหนียวเขาวงกตกาฬสินธุ์ เพียงร้อยละ 7.25 เท่านั้น

ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตข้าว GI ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย กระบวนการผลิตต้องใช้วิธีปักดำและเก็บเกี่ยวด้วยมือเท่านั้นอีกทั้งพื้นที่เพาะปลูกยังขาดแหล่งน้ำต้องพึ่งพาน้ำฝนทำให้ได้ผลผลิตไม่แน่นอน

ด้านการจำหน่าย ข้าวเหนียวเขาวงกาศพันธุ์ เกษตรกรได้รวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์ข้าวเหนียวเขาวง โดยรับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกที่ผลิตข้าวเหนียวเขาวงกาศพันธุ์ในราคา 17-18 บาท/กก. เพื่อนำไปสีแปรรูปเป็นข้าวสารบรรจุถุงราคา 60 บาท/กก.จำหน่ายในพื้นที่และต่างจังหวัดรวมทั้ง กทม. ขณะนี้ผลผลิตยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด

ที่มา สำนักข่าวอินโฟเควสท์ (IQ)

XX

เวียดนาม

ภาวะราคาข้าวเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมาอ่อนตัวลง ท่ามกลางภาวะความต้องการข้าวจากต่างประเทศที่ลดลง ขณะที่ได้เริ่มมีการเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวในฤดูการผลิตฤดูร้อน (the summer-autumn crops) แล้ว ซึ่งในช่วงเดียวกันได้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันเมื่อเร็ว ๆ นี้ทำให้ข้าวมีความชื้นสูง โดยราคาข้าวขาว 5% ของเวียดนามอยู่ที่ระดับ 385-395 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน ลดลงจากระดับ 395-405 เหรียญสหรัฐฯต่อตัน เมื่อสัปดาห์ก่อน โดยวงการค้าคาดว่าราคาข้าวจะปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้งในช่วงสิ้นสุดการเก็บเกี่ยวข้าวฤดูนี้ในช่วงกลางเดือนกันยายน

ที่มา สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์ *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

กัมพูชา

เจ้าหน้าที่ของกัมพูชาและภาคเอกชนได้ปฏิเสธรายงานข่าวต่างประเทศที่อ้างว่าราคาข้าวที่กัมพูชาจะส่งออกไปยังบังคลาเทศตามสัญญาขายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (government-to-government deal) จะอยู่ที่ 453 เหรียญต่อตัน ที่คาดว่าจะมีการส่งมอบในช่วงเดือนตุลาคมนี้

นาย Hun Lak รองประธานสหพันธ์ข้าวของกัมพูชา (the Cambodia Rice Federation; CRF) กล่าวว่า เขาไม่ทราบราคาที่แนะนำโดย บริษัท Green Trade ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลที่รับผิดชอบในการเจรจาขายข้าว ซึ่งเขาคาดว่าการเจรจาราคาข้าวจะแล้วเสร็จในช่วงกลางเดือนกันยายนซึ่งจะต้องครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการส่งออกข้าวที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยและค่าขนส่งด้วย

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

ลาว

กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม (Ministry of Industry and Commerce) รายงานว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปีนี้ ลาวส่งออกข้าวไปแล้วคิดเป็นมูลค่าประมาณ 11.2 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลง 42% เมื่อเทียบกับ 19.4 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

ทางด้านกระทรวงเกษตร (the Lao Ministry of Agriculture and Forestry) รายงานว่า ในแต่ละปีลาวส่งออกข้าวประมาณ 300,000 ตัน โดยปีที่ผ่านมามีการส่งออกข้าวสารประมาณ 21,000 ตัน และข้าวเปลือกประมาณ 52,000 ตัน และยังมีการส่งข้าวเปลือกผ่านทางแนวชายแดนประมาณ 248,000 ตันด้วย ส่วนใหญ่ส่งไปยัง

ประเทศเวียดนาม ไทย ละจีนโดยในปีนี้อาจจะส่งออกได้ถึง 400,000 ตัน และได้ตั้งเป้าในปี 2020 จะส่งออกข้าวได้ประมาณ 1 ล้านตัน จากผลผลิตที่คาดว่าจะมีประมาณ 5 ล้านตัน

อย่างไรก็ตาม ภาคการผลิตข้าวของลาวยังต้องการการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตหลายขั้นตอนเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานของการส่งออก รวมทั้งการพัฒนากระบวนการพัฒนาพื้นที่เพาะปลูก และการรับรองมาตรฐานสินค้า

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

อินโดนีเซีย

รัฐบาลได้ยกเลิกกฎระเบียบการกำหนดเพดานราคาข้าวหลังจากมีการประท้วงของผู้ค้าปลีกและค้าส่ง โดย นาย Enggartiasto Lukita รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้า กล่าวว่า จะเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดหารือ ถึงการแก้ไขกฎระเบียบกระทรวงการค้า No.47/2017 ว่าด้วยราคาอ้างอิงข้าวที่ซื้อจากเกษตรกรและข้าวที่จำหน่ายให้กับผู้บริโภค โดยนาย Lukita อ้างว่ากฎระเบียบไม่ได้รับการเห็นชอบจากกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชน

นาย Lukita สัญญาว่าจะคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในการควบคุมราคาข้าว โดยแม้ว่ารัฐบาล มีอำนาจในการออกกฎระเบียบ แต่ต้องมีการหารือก่อนที่จะออกกฎระเบียบต่างๆ โดยได้เชิญตัวแทนจากกระทรวงเกษตร กระทรวงการค้า กรมตำรวจ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านการแข่งขันทางธุรกิจ (KPPU) ตัวแทนจำหน่ายพ่อค้า และโรงสีข้าว ซึ่งรัฐบาลจะตั้งราคาอ้างอิงข้าวโดยเร็วหลังจากการหารือบรรลู่ข้อตกลง

อนึ่ง รัฐบาลอินโดนีเซียได้ประกาศยกเลิกการตั้งเพดานราคาข้าว ซึ่งหลังจากการประชุมหารือร่วมกันกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องคาดว่าจะมีการออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องออกมาอีกครั้ง โดยการยกเลิกดังกล่าวเป็นผลมาจากการเข้ายึดโกดังข้าวของบริษัทผู้ผลิตข้าวรายใหญ่ของอินโดนีเซียที่จำหน่ายข้าวคุณภาพระดับกลางและพรีเมียม รวมถึงการประท้วงจากพ่อค้าข้าวที่ได้รับผลกระทบ

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

จีน

สำนักข่าว Reuters รายงานว่า การประมูลขายข้าวจากสต็อกของรัฐบาล เมื่อวันที่ 25 สิงหาคมที่ผ่านมา ศูนย์การค้าธัญพืชแห่งชาติ (the National Grain Trade Center) สามารถระบายข้าวได้ประมาณ 522,763 ตัน ส่วนการประมูลขายข้าวจากสต็อกของรัฐบาล เมื่อวันที่ 23 สิงหาคมที่ผ่านมา ศูนย์การค้าธัญพืชแห่งชาติสามารถระบายข้าวได้ประมาณ 101,972 ตัน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (the National Bureau of Statistics; NBS) รายงานว่า ผลผลิตข้าวต้นฤดู (early rice) ซึ่งเพาะปลูกเมื่อช่วงฤดูใบไม้ผลิและเก็บเกี่ยวในช่วงฤดูร้อนมีประมาณ 31.74 ล้านตัน ลดลงประมาณ 3.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยมีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 34.125 ล้านไร่ ลดลงประมาณ 2.8% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ลดลงประมาณ 0.4% อยู่ที่ 0.929 ตันต่อไร่ ทั้งนี้ สาเหตุที่พื้นที่เพาะปลูกข้าวลดลงเป็นเพราะเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรในท้องถิ่นนั้นๆ มีการปรับโครงการสร้างการผลิตและมีการปลูกพืชหมุนเวียน ส่วนผลผลิตต่อไร่ที่ลดลงเป็นผลจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ทั้งนี้ ข้าวต้นฤดู (early rice) จะมีการเพาะปลูกในหลายพื้นที่ทางตอนกลางและตอนใต้ของประเทศ เช่น ในมณฑล Zhejiang, Anhui, Fujian, Jiangxi, Hubei, Hunan, Guangdong และ Guangxi

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

อินเดีย

ภาวะราคาข้าวในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมาอ่อนตัวลงประมาณ 4 เหรียญสหรัฐต่อตัน เนื่องจากความต้องการข้าวจากต่างประเทศลดลงขณะที่ผู้ซื้อบางส่วนได้ชะลอการซื้อข้าวในช่วงนี้เพราะคาดว่าราคายังคงมีแนวโน้มลดลงอีก โดยข้าวหนึ่ง 5% ราคาอยู่ที่ 403-416 เหรียญสหรัฐต่อตัน ลดลงจากระดับ 407-410 เหรียญสหรัฐต่อตันเมื่อสัปดาห์ก่อน วงการคาดว่า การส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิในช่วงไม่กี่เดือนนับจากนี้ จะลดลงเนื่องจากราคาข้าวเปลือกในประเทศยังคงอยู่ในระดับสูง ขณะที่ราคาข้าวของอินเดียก็ยังคงอยู่ในระดับสูงกว่าประเทศคู่แข่ง ประกอบกับค่าเงินรูปียังคงแข็งค่าขึ้นสู่ระดับสูงสุดในรอบ 2 ปี โดยแข็งค่าขึ้นนับจากช่วงต้นปีประมาณ 6.5%

ทางการรายงาน ความคืบหน้าของการเพาะปลูกข้าวในฤดูการผลิต Kharif (มิถุนายน-ธันวาคม) ณ วันที่ 25 สิงหาคมที่ผ่านมาว่ามีพื้นที่เพาะปลูกแล้วประมาณ 223.925 ล้านไร่ ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับจำนวน 225.775 ล้านไร่ ในช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

ปากีสถาน

สำนักงานสถิติปากีสถาน (The Pakistan Bureau of Statistics; PBS) รายงานว่าในเดือนกรกฎาคม 2560 ซึ่งเป็นเดือนแรกของปีงบประมาณ 2017/18 (กรกฎาคม-มิถุนายน) ปากีสถานส่งออกข้าว 200,995 ตัน ลดลงประมาณ 22.06% เมื่อเทียบกับจำนวน 257,881 ตัน ในเดือนมิถุนายน 2560 ที่ผ่านมา แต่เพิ่มขึ้น 22.49% เมื่อเทียบกับจำนวน 164,092 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2559 โดยในเดือนกรกฎาคม 2560 ปากีสถานส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 170,044 ตัน เพิ่มขึ้น 25.62% เมื่อเทียบกับจำนวน 135,367 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2559 และส่งออกข้าวบาสมาดิจำนวน 30,951 ตัน เพิ่มขึ้น 7.75% เมื่อเทียบกับจำนวน 28,725 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2559

ทั้งนี้ในปีงบประมาณ 2016/17 (กรกฎาคม-มิถุนายน) ปากีสถานส่งออกข้าวรวม 3,518,819 ตัน มูลค่า 1,606.863 ล้านดอลลาร์ โดยปริมาณส่งออกลดลงประมาณ 17.13% และมูลค่าลดลง 13.63% เมื่อเทียบกับจำนวน 4,246,445 ตัน มูลค่า 1,860.497 ล้านดอลลาร์ ในช่วงเดียวกันของปี 2559 โดยส่งออกข้าวขาวที่ไม่ใช่บาสมาดิจำนวน 3,072,132 ตัน ลดลง 18.43% เมื่อเทียบกับจำนวน 3,766,471 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2559 และส่งออกข้าวบาสมาดิจำนวน 446,687 ตัน ลดลง 6.94% เมื่อเทียบกับจำนวน 479,974 ตัน ในช่วงเดียวกันของปี 2559

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

บังคลาเทศ

แหล่งข่าวของทางการ รายงานว่า จากภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ได้สร้างความเสียหายต่อพื้นที่เพาะปลูกข้าวในฟาร์มผลิต Aus และ Aman rice crops ในกว่า 40 จังหวัดเป็นพื้นที่ประมาณ 4.08 ล้านไร่

เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมา หน่วยงานด้านอาหารของรัฐบาล (Directorate General of Food, Ministry of Food) ได้ประกาศเปิดประมูลซื้อข้าวครั้งที่ 4 ของปีงบประมาณ 2017/18 (นับเป็นครั้งที่ 8 ของปีนี้ โดย 7 ครั้งที่ผ่านมา เป็นการประมูลครั้งที่ 1-4 ของปีงบประมาณ 2016/17 และครั้งที่ 3 ของปีงบประมาณ 2017/18) ซึ่งการประมูลครั้งนี้จะซื้อข้าวหนึ่ง (นับเป็นครั้งที่ 7 ของปีนี้) จากทุกประเทศจำนวน 50,000 ตัน (50,000

MT (+5%) Non-Basmati Parboiled rice on CIF Liner out term) โดยกำหนดการรับข้อเสนอในวันที่ 12 กันยายนศกนี้ กำหนดส่งมอบภายใน 40 วันหลังจากทำสัญญาแล้ว และให้ส่งมอบที่ท่าเรือ Chittagong ในสัดส่วน 60% และที่ท่าเรือ Mongla อีก 40%

สำหรับการประมูลซื้อข้าวประมูลซื้อข้าวครั้งที่ 3 ของปีงบประมาณ 2017/18 เมื่อวันที่ 20 สิงหาคมที่ผ่านมา (เป็นครั้งที่ 7 ของปีนี้ โดย 6 ครั้งที่ผ่านมา เป็นการประมูลครั้งที่ 1-4 ของปีงบประมาณ 2016/17 และครั้งที่ 1-2 ของปีงบประมาณ 2017/18) ซึ่งกำหนดซื้อข้าวหนึ่ง (ครั้งที่ 6 ของปีนี้) จำนวน 50,000 ตัน ปรากฏว่าบริษัท Regington International เสนอราคาต่ำสุดที่ 407.89 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CIF liner out) และมีอีก 9 รายที่เข้าร่วมการประมูลในครั้งนี้ ทั้งนี้การประมูลใน 6 ครั้งก่อนหน้านี้ บังคลาเทศได้ตกลงซื้อข้าวขาวจำนวน 50,000 ตัน ราคา 406.48 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CIF liner out) และซื้อข้าวหนึ่ง 5 ครั้งรวม 250,000 ตัน ในราคา 427.85, 445.11, 430, 419.51 และ 411.11 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CIF liner out) ตามลำดับ

นอกจากการประมูลซื้อจากบริษัทเอกชนแล้ว เมื่อช่วงกลางเดือนมิถุนายนที่ผ่านมารัฐบาลบังคลาเทศได้ลงนามซื้อข้าวจากเวียดนามจำนวน 250,000 ตัน จากบริษัท Vinafoods 2 แบ่งเป็นข้าวขาวจำนวน 200,000 ตัน ในราคา 430 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CIF) และข้าวหนึ่ง 50,000 ตัน ในราคา 470 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CIF) ซึ่งในขณะนี้ได้มีการส่งมอบข้าวไปเป็นส่วนใหญ่แล้ว ขณะที่เมื่อเร็ว ๆ นี้บังคลาเทศได้ตกลงซื้อข้าวจากกัมพูชาอีก 250,000 ตัน แบ่งเป็นข้าวขาว 200,000 ตัน และข้าวหนึ่ง 50,000 ตัน ซึ่งในส่วนของราคานั้นคาดว่าจะต้องมีการเจรจากันอีกครั้ง โดยคาดว่าจะเริ่มส่งมอบข้าวได้ประมาณเดือนตุลาคมศกนี้เป็นต้นไป

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

อิรัก

คณะกรรมการธัญพืชอิรัก (The Iraqi Grain Board) รายงานความคืบหน้าของการประมูลซื้อข้าวจำนวนอย่างน้อย 30,000 ตัน จากทุกประเทศ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคมนี้ ซึ่งข้อเสนอต้องมีผลไปจนถึงวันที่ 31 สิงหาคม ซึ่งมีผู้ยื่นเสนอข้าวจากปากีสถานในราคาต่ำสุดที่ 416 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) จำนวน 40,000 ตัน และมีผู้ยื่นเสนอข้าวจากไทยจำนวนรวมประมาณ 233,000 ตัน ในราคาระหว่าง 420.45-453.0 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) และเสนอข้าวจากไทยในราคาที่ 457 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF Liner out)

ส่วนการเสนอข้าวจากประเทศอื่น ๆ นั้นประกอบด้วย ข้าวจากสหรัฐฯ เสนอราคาที่ 660 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) จำนวน 30,000 ตัน ข้าวจากอาร์เจนตินาเสนอราคาที่ 579 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) จำนวน 30,000 ตัน ข้าวจากบราซิลเสนอราคาที่ 584 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) จำนวน 30,000 ตัน ข้าวจากอินเดียเสนอจำนวนรวมประมาณ 60,000-113,000 ตัน ในราคาที่ 574 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) หรือราคา 578 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF Liner Out) และเสนอข้าวบาสมาตี 1121 จำนวน 30,000 ตัน ในราคา 1,045 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) ข้าวจากอูรูกวัยเสนอจำนวนรวมประมาณ 120,000 ตัน ในราคาระหว่าง 580.5-587.0 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF FO) และเสนอราคาที่ 591 เหรียญสหรัฐต่อตัน (CNF Liner Out)

การประมูลก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคมที่ผ่านมา คณะกรรมการธัญพืชอิรักได้ยกเลิกการประมูลในครั้งนั้นไป

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรป (the European Union; EU) รายงานว่า การนำเข้าข้าวในปีการผลิต 2016/17 (ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน-31 สิงหาคม) ในช่วงวันที่ 1 กันยายน 2559-15 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมา EU นำเข้าข้าว 1,110,788 ตัน ลดลงประมาณ 8.06% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,208,137 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการนำเข้าข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 89,623 ตัน ลดลงประมาณ 8.51% เมื่อเทียบกับจำนวน 97,958 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica นำเข้า 1,021,165 ตัน ลดลงประมาณ 8.02% เมื่อเทียบกับจำนวน 1,110,179 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 15 สิงหาคม 2560 สหภาพยุโรปนำเข้าข้าว 12,000 ตัน ทั้งนี้ ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559-15 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมา สหราชอาณาจักรนำเข้า 237,426 ตัน ฝรั่งเศส 178,035 ตัน เนเธอร์แลนด์ 137,748 ตัน อิตาลี 90,815 ตัน โปแลนด์ 86,237 ตัน เยอรมนี 82,309 ตัน โปรตุเกส 68,581 ตัน เบลเยียม 47,791 ตัน สเปน 46,349 ตัน สาธารณรัฐเชค 32,868 ตัน สวีเดน 26,858 ตัน เป็นต้น

ทางการส่งออกนั้น สหภาพยุโรป (EU) รายงานว่า ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559-15 สิงหาคม 2560 มีการส่งออก 276,370 ตัน เพิ่มขึ้น 20.7% เมื่อเทียบกับจำนวน 228,947 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเป็นการส่งออกข้าวสายพันธุ์ Japonica จำนวน 235,107 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 21.42% เมื่อเทียบกับจำนวน 193,628 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ข้าวสายพันธุ์ Indica ส่งออก 41,263 ตัน เพิ่มขึ้นประมาณ 16.72% เมื่อเทียบกับจำนวน 35,319 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ในสัปดาห์สิ้นสุดวันที่ 15 สิงหาคม 2560 สหภาพยุโรปส่งออกข้าว 2,505 ตัน โดยประเทศอิตาลีถือเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดซึ่งในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2559-15 สิงหาคม 2560 ที่ผ่านมา มีการส่งออกไปแล้ว 125,953 ตัน กรีซ 50,908 ตัน สเปน 34,135 ตัน โปรตุเกส 28,046 ตัน บัลแกเรีย 17,816 ตัน สหราชอาณาจักร 5,306 ตัน เป็นต้น

ที่มา *Oryza.com* และ *Riceonline.com*